

Biologie Brno 2019**1. Vyberte odpověď, kde jsou správně popsány a seřazeny fáze buněčného cyklu somatické buňky:**

- a) G1, S, G2 (kdy dochází k replikaci DNA), G0 a meióza
- b) G1, S, G2 (kdy dochází k replikaci DNA), G0 a mitóza
- c) G1, S (kdy dochází k replikaci DNA), G2 a meióza
- d) G1, S (kdy dochází k replikaci DNA), G2 a mitóza
- e) Žádná z odpovědí není správná

2. Vyberte správné tvrzení

- a) Základy binomické nomenklatury položil Jean Baptiste Lamarck
- b) Významný český biolog Jan Evangelista Purkyně založil popularizačně-vědecký časopis Vesmír
- c) Robert Koch žil v letech 1843 – 1910 a objevil mimo jiné původce cholery
- d) Jan Jánský provedl v roce 1600 v Praze první veřejnou pitvu
- e) Žádná z odpovědí není správná

3. Stratum corneum je vrstva epidermis

- a) která obsahuje bezjaderné, odumřelé, a odlupující se buňky naplněné kolagenem
- b) která je uložena na rozhraní s dermis
- c) v níž vznikají nové buňky, které putují k povrchu
- d) nebarvitelná, a proto se v preparátu jeví jako světlá, až bílá
- e) žádná z odpovědí není správná

4. Vyberte správné tvrzení

- a) v průběhu menstruace dochází ke zvýšení produkce hormonu progesteronu
- b) ovulace je spuštěna nárůstem produkce luteinizačního hormonu
- c) folikul stimulující hormon podporuje růst endometria po menstruaci
- d) estrogen je klíčový hormon podporující zrání vajíčka
- e) Žádná z odpovědí není správná

5. Bolest vnímáme

- a) Volnými nervovými zakončeními, takzvanými nociceptory
- b) Krauseho tělísky
- c) Ruffiniho tělísky
- d) Vater-Pacciniho tělísky
- e) Žádná z odpovědí není správná

6. Kolik párů tzv. hlavových nervů nalézáme u člověka?

- a) 10
- b) 11
- c) 12
- d) 13
- e) Žádná z odpovědí není správná

7. Vyberte správné tvrzení týkající se oběhové soustav

- a) arterie vedou vždy okysličenou krev, vény odkysličenou
- b) arterie vedou vždy odkysličenou krev, vény okysličenou
- c) arterie vedou vždy krev ze srdce, vény směrem do srdce
- d) arterie vedou vždy krev do srdce, véně ze srdce
- e) Žádná z odpovědí není správná

8. Pojmeme mikrobiom označujeme

- a) Soubor všech mikroorganismů obývajících určité prostředí (např. lidské střevo)
- b) Areál rozšíření mikroorganismů, který je obvykle velmi omezený ve srovnání s areály mnohobuněčných organismů
- c) Místo těla živočicha, které je obýváno mikroorganismy (např. střevo)
- d) Soubor mikroorganismů, které obývají výhradně abiotické prostředí (např. termofilní bakterie sirných pramenů)
- e) Žádná z odpovědí není správná

9. Vyberte odpověď, v níž jsou uvedeny jen nemoci, léčitelné antibiotiky

- a) Tuberkulóza, spalničky, zápal plic, cholera
- b) Neštovice, kamylobakteriíza, kapavka
- c) Dýmějový mor, sněť slezinná, břišní tyfus
- d) Rýma, syfilis, spála, průšnice
- e) Žádná z odpovědí není správná

10. Vyberte správné tvrzení

- a) tunica media je u vén silně, u arterií tenší
- b) tunica adventitia je silnější u vén ve srovnání s arteriemi
- c) tunica intima se nachází jen u arterií
- d) vény mají oproti arteriím více vrstev
- e) žádná z odpovědí není správná

11. U kterých živočichů dochází k částečnému míchání okysličené a neokysličené krve?

- a) U vejcorodých savců
- b) ptáků
- c) plazů
- d) u teplokrevných
- e) Žádná z odpovědí není správná

12. Derivát hemoglobinu, kdy je na globinový řetězec hemoglobinu navázán CO₂, nazýváme

- a) Methemoglobin
- b) Karboxihemoglobin
- c) Deoxyhemoglobin
- d) Dideoxyhemoglobin
- e) Žádná z odpovědí není správná

13. Vyberte správné tvrzení týkající se glykolýzy

- a) z jedné molekuly glukózy vznikají tři molekuly pyruvátu
- b) za anaerobních podmínek vstupuje pyruvátu do krebsova cyklu
- c) aerobní kvašení je vázáno na speciální organely
- d) glykolýza probíhá volně v cytoplasmě
- e) Žádná z odpovědí není správná

14. Vyberte možnost, jež obsahuje struktury mezodermálního původu

- a) kosterní svalstvo, pobřišnice a pohrudnice, nefrony
- b) mozek, gonády, pojivová tkáň, oběhová soustava
- c) štítná žláza, brzlík, játra, dřeň nadledvin
- d) zubní sklovina, oční čočka, míšní nervy, srdeční svalovina
- e) Žádná z odpovědí není správná

15. Vyberte správně seřazené mozkové a míšní obaly od toho, který přímo nasedá na mozek až po vnější lebku

- a) pia mater, arachnoid, dura mater
- b) arachnoid, pia mater, dura mater
- c) pia mater, dura mater, arachnoid
- d) dura mater, arachnoid, pia mater
- e) Žádná z odpovědí není správná

16. Vyberte možnost, ve které jsou všechna uvedená onemocnění způsobena virovou infekcí

- a) zarděnky, Creutzfeld-Jacobova nemoc, SARS, ebola
- b) lymeská borelióza, pásový opar, vzteklna, ptačí chřipka
- c) spavá nemoc, AIDS, mononukleóza, dětská obrna
- d) slintavka a kulhavka skotu, žlutá zimnice, horečka dengue, příušnice
- e) Žádná z odpovědí není správná

17. Vyberte typický zubní vzorec jedné čelisti dětského a dospělého chrupu

- a) 2.1.0.2. a 2.1.2.3
- b) 2.0.1.2 a 2.2.1.3
- c) 2.1.1 a 2.1.3
- d) 2.2.1 a 2.2.3
- e) Žádná z odpovědí není správná

18. Na sebe navazující části tlustého střeva v pořadí, jakým jím prochází trávenina jsou

- a) slepé střevo, vzestupný tračník, příčný tračník, sestupný tračník, esovitá klička
- b) esovitá klička, vzestupný tračník, příčný tračník, sestupný tračník, slepé střevo
- c) slepé střevo, sestupný tračník, příčný tračník, vzestupný tračník, esovitá klička
- d) příčná tračník, sestupný tračník, vzestupný tračník, esovitá klička, slepí střevo
- e) Žádná z odpovědí není správná

19. Vyberte správné tvrzení

- a) B-lymfocyty jsou zodpovědné především za nespecifickou imunitní odpověď
- b) T_c lymfocyty – produkují cytokiny, které stimulují reakci dalších buněk
- c) B-lymfocyty obsahují speciální komplexní ribosomy (tzv. B-lymphocyte complex ribosomes)
- d) T_H lymfocyty – ničí buňku vlastního těla, která prezentovala cizorodý antigen (viz dále), a tím brání šíření infekce
- e) Žádná z odpovědí není správná

20. Vyberte správnou kombinaci hormonu a následků při nadměrné nebo nedostatečné produkci

- a) foliotropin – gigantismus při nadprodukci
- b) somatotropní hormon – gigantismus při nedostatečné produkci
- c) antidiuretický hormon – ztráta vody při nadprodukci
- d) tyreotropin hormon – hypertyreosa při nadprodukci
- e) Žádná z odpovědí není správná

21. Vyberte nesprávné tvrzení týkající nemoci Kuru

- a) původce se ve formě prionu včleňuje do genomu hostitele
- b) Jedinci s touto nemocí mají v mozkové tkáni protein PrP^{Sc}, který má nestandardní sekundární strukturu
- c) Jedná se o prionovou nákazu, která je typická svojí velmi dlouhou inkubační dobou (i přes 10 let)
- d) Prionová nákaza je přenosná při pozření postižené tkáně
- e) Žádná z odpovědí není správná

22. Vyberte hormon, který není produkován adenohypofýzou

- a) Somatotropní hormon
- b) Prolaktin
- c) Gonadotropiny (folitropin, lutropin)
- d) Tyreokalcitonin
- e) Žádná z odpovědí není správná

23. Vyberte možnost, která uvádí výhradně kosti ruky

- a) klínová, hákovitá, hlavatá,
- b) loďkovitá, trapézová, člunková
- c) krychlová, hrášková, trapézová
- d) poloměsíčitá, člunková, hlavatá
- e) Žádná z odpovědí není správná

24. Vyberte správný popis plic

- a) jedná se o párový orgán, levá plíce sestává ze dvou laloků, pravá ze tří
- b) jedná se o párový orgán, pravá plíce sestává ze dvou laloků, levá ze tří
- c) jedná se o párový orgán, obě plíce jsou ze tří laloků
- d) jedná se o párový orgán, obě plíce jsou ze dvou laloků

25. Vyberte chybné tvrzení o aerobní oxidativní fosforylace

- a) je to děj, při němž se získává energie díky protonovému gradientu
- b) je to děj, který navazuje na elektrontransportní řetězec
- c) je to děj, kterého se účastní ATPsyntáza
- d) je děj, při kterém se odštěpuje fosfátová skupina
- e) Žádná z odpovědí není správná

26. Tělesná výška je příkladem znaku

- a) monogenního, kdy se uplatní jeden gen velkého účinku
- b) polygenního, kdy se uplatní jeden gen malého účinku
- c) polygenního, kdy se uplatní více genů malého účinku
- d) monogenního, kdy se uplatní jeden gen malého účinku
- e) Žádná z odpovědí není správná

27. Vyberte správné tvrzení

- a) introny jsou proteiny v cytoplazmatické membráně
- b) exony jsou váčky s metabolity, které se exocytosou vylučují z buňky
- c) introny nalézáme jen v bakteriálních a živočišných buňkách
- d) exony jsou úseky DNA, které kódují proteinový produkt
- e) Žádná z odpovědí není správná

28. Označte odpověď, která obsahuje správnou kombinaci templátu nebo-li matrice, enzymu a produktu

- a) DNA   RNA-polymeráze   DNA
- b) RNA   reverzní transkriptáza   mRNA
- c) DNA   RNA-polymeráza   rRNA
- d) tRNA   DNA-polymeráza   DNA
- e) Žádná z odpovědí není správná

29. Vyberte chybné tvrzení o dybridismu

- a) V F2 generaci nalézáme 4 různé fenotypy
- b) V F2 generaci nalezneme 4 různé homozygáty
- c) V F2 generaci nelézáme 4 jedince heterozygotní v obou genech
- d) V F2 generaci nalezneme 4 jedince s dominantním fenotypem
- e) Žádná z odpovědí není správná

30. Vyberte správné tvrzení

- a) polyploidie představuje zmnožení pohlavních chromosomů
- b) v somatických buňkách normálního muže najdeme heterochromozomy XY
- c) klon vzniká výhradně pohlavním rozmnožováním
- d) gen má vždy dvě alely
- e) Žádná z odpovědí není správná

31. Předpokládejme, že znak pravorukost se projeví v přítomnosti dominantní alely, levorukost naopak v přítomnosti dvou recesivních alel. Jaká je pravděpodobnost, že první dítě dvou heterozygotních pravorukých rodičů bude levoruké?

- a) 25%
- b) 50%
- c) 75%
- d) 100%
- e) Žádná z možností není správná

32. Které z uvedených onemocnění má typicky gonozomálně vázanou dědičnost?

- a) fenylketonurie
- b) cystická fibróza

- c) hemofilie
d) srpkovitá anémie

e) Žádná z uvedených možností

33. Pokud zkřížíme jedince AaBB s jedince AABb, jaké bude jejich potomstvo?

- a) všichni potomci budou mít shodný fenotyp
b) všichni potomci budou heterozygoti
c) může se narodit potomek s recesivním projevem jednoho ze sledovaných znaků
d) mezi potomky bude přítomen minimálně jeden recesivní homozygot
e) Žádná z odpovědí není správná

34. Rodičům se narodil syn hemofilik a zdravá homozygotní dcera (není tedy přenašečkou). Jaké jsou možné genotypy rodičů? (X^H je chromozom se zdravou alelou, X^h s alelou pro hemofilii)

- a) Matka je $X^h X^h$, otec je $X^H Y$
b) Matka je $X^H X^h$, otec je $X^h Y$
c) Matka je $X^H X^h$, otec je $X^H Y$
d) Matka je $X^H X^H$, otec je $X^h Y$
e) Žádná z odpovědí není správná

35. Mezi adeninem a thyminem se tvoří

- a) dvě kovalentní vazby
b) tři kovalentní vazby
c) dva vodíkové můstky
d) tři vodíkové můstky
e) Žádná z odpovědí není správná

36. Čtverečkem v rodokmenu označujeme

- a) ženu
b) muže
c) neurčené pohlaví
d) jedinec se sledovanou alelou
e) Žádná z odpovědí není správná

37. Rozhodněte, která tvrzení o transkripci jsou správná

1. Transkripce se účastní enzym RNA-dependentní DNA-polymeráza
2. Transkripce se účastní enzym DNA-dependentní DNA-polymeráza
3. Transkripce se účastní enzym DNA-dependentní RNA-polymeráza
4. Transkripce vzniká jednovláknová RNA
5. Transkripce je proces přenosu informace z RNA do DNA

- a) 1., 4., 5.
b) 2., 4., 5.
c) 3., 4., 5.
d) 3., 4.
e) Žádná z předchozích odpovědí není správná

38. Vyberte správné tvrzení o prokaryotickém bičíku

- a) jedná se o dutou trubičku tvořenou proteinem flagelinem
b) je tvořen proteinem aktinem, a proto je kontraktilní
c) je tvořen dvěma proteinovými vlákny, stejně jako mikrofilamenta
d) je tvořen vlákny ve vzorci 9×2 plus 2
e) Žádná z odpovědí není správná

39. Vyberte správné tvrzení o tRNA

- a) nachází se na ní kodón
b) jedná se o dvojřetězec
c) produkt translace tRNA je protein, který napomáhá translaci dalších RNA
d) při transkripci nasedá na ribosomu na mRNA
e) Žádná z odpovědí není správná

40. Vyberte správná tvrzení

1. Prokaryota na rozdíl od všech eukaryot mají buněčnou stěnu
2. Procesem první endosymbiózy vysvětlujeme vznik mitochondrií
3. Postranskripční modifikace, jako je sestřih pre-mRNA probíhá u všech jednobuněčných organismů
4. Ribozomy prokaryot stejně jako u eukaryot nasedají na jadernou membránu
5. U prokaryot na rozdíl od eukaryot nenalézáme degenerovaný genetický kód

- a) 1., 2.
b) 2., 5.
c) 2., 4.
d) 3., 5.
e) Žádná z uvedených možností není správná